

Fullmäktige 15.05.2023 § 55

§ 55

Motion om att trygga utbildningsstigen för den svenska språkbadsverksamheten

Beredning och upplysningar:
Sirviö Jemina
Tarkka Kirsi
Nerg-Öhman Satu
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar för kännedom redogörelsedelen som svar på ledamot Eva-Lena Gästrins m.fl. motion 12.12.2022 om att trygga utbildningsstigen för den svenska språkbadsverksamheten och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Ordförande Limnell föreslog understödd av Sistonen att ärendet bordläggs.

Efter avslutad diskussion om bordläggning frågade ordföranden om ärendet kan bordläggas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget om bordläggning, konstaterade ordföranden att fullmäktige hade godkänt det enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
Ärendet bordlades enhälligt.

Redogörelse

Eva-Lena Gästrin och 23 andra ledamöter lämnade 12.12.2022 in en motion om att säkra utbildningsstigen för den svenska språkbadsverksamheten. I motionen konstateras att det för närvarande inte finns någon enhetlig utbildningsstig för språkbad i Esbo. Ett barn som har börjat på ett språkbadsdaghem får inte nödvändigtvis en språkbadsplats i förskoleundervisningen och/eller grundskolan eftersom det inte finns tillräckligt många platser eller på grund av att platserna är ojämnt fördelade mellan de olika områdena i staden. I motionen föreslås följande:

- 1) Staden utreder möjligheterna att trygga den svenska språkbadsverksamheten så att barn eller elever som har börjat i språkbad kan fortsätta med språkbad till slutet av den grundläggande utbildningen.
- 2) Staden granskar hur språkbadsverksamheten från småbarnspedagogik till förskoleundervisning och till slutet av grundskolan fördelas mellan olika områden i staden. Målet är att alla barn som har inlett ett svenskt språkbad i småbarnspedagogiken eller förskolan ska få fortsätta med det till slutet av den grundläggande utbildningen, om hen så önskar. I framtiden kunde det enligt efterfrågan finnas språkbad i så många av Esbos storområden som möjligt.

Svaret har beretts inom sektorn för fostran och lärande. Nämnden för fostran och lärande behandlade det 29.3.2023.

Den svenska språkbadsundervisningen i Esbo (för närvarande)

Svensk språkbadsundervisning ordnas som en tjänst på stadsnivå i enstaka kommunala och privata daghem samt i grundskolor. Det är alltså inte fråga om en tjänst som tillhandahålls vid varje förskoleenhet eller grundskola. Barn och unga som bor på olika håll i Esbo kan söka till undervisningen.

Småbarnspedagogik och förskoleundervisning

Undervisningen i språkbadet ordnas huvudsakligen på svenska. Språkbadsläraren använder endast svenska. Barn uppmuntras till mångsidig användning av svenska, men det finns också möjlighet att bli förstörd på finska. Målet är att ge de barn som deltar i undervisningen färdigheter att fortsätta studierna på finska och svenska.

Valet till språkbadsundervisning sker i enlighet med de grunder för anvisande av plats inom förskoleundervisningen som nämnden har godkänt och enligt den prioritetsordning som anges i grunderna, med beaktande av fortsättningen av platsen för småbarnspedagogik i den mån det är möjligt. Beslut om antagning till språkbadsundervisning fattas för det år som barnet deltar i förskoleundervisning och barnen ska söka till årskurs 1 på samma sätt som övriga nya skolelever.

Enheter för småbarnspedagogik och förskoleundervisning som erbjuder språkbad samt antalet barn som väljs till undervisningen enligt storområde:

	Småbarnspedagogik	Förskoleundervisning
Esboviken		
Pilke PlaySchool Espoonlahti (privat)	0	0
Nordlandia Areena; Delfinerna	21	15
Yläkartanon päiväkoti (kommunalt)	0	21
Mellersta och Norra Esbo		
-	0	0
Alberga		
-	0	0
Mattby-Olars		
Länsiväylän kielikylpy Olari (privat)	0	10
Siriuksen päiväkoti	7	14
Hagalund		
Espoon kielikylpy/Esbo språkbadsförening (privat)	25	10
Länsiväylän kielikylpy Tapiola (privat)	0	11
Silkkiniityn päiväkoti	8	13
Sammanlagt	61	94

Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen har sökandena i regel blivit valda till språkbadsundervisning. Sökande har i praktiken inte valts till språkbadsundervisningen endast i situationer där den enhet som de söker till inte har plats och vårdnadshavarna inte har varit intresserade av plats i en annan enhet som erbjuder undervisning.

Grundläggande utbildning

Svenskan används i undervisningen. I årskurs 1 sker cirka 90 procent av undervisningen på svenska, inklusive läs- och skrivundervisningen. Målet är en funktionell tvåspråkighet och god inlärnin g av det egna modersmålet. Språkbadsläraren undervisar endast på språkbadsspråket. Skolans övriga lärare svarar för den finska undervisningen. I grundskolans högre klasser är cirka 50 procent av undervisningen på finska och 50 procent på svenska.

Den som söker till årskurs 1 förutsätts inte ha bakgrund i språkbadsundervisningen. Elevantagningen baserar sig på ett urvalsprov som består av ett prov som kartlägger färdigheterna i finska och ett prov som mäter hur barnen behärskar de grundläggande begreppen i svenska. Urvalsprovet har inga lägsta godkända poäng, utan elevplatserna tillsätts enligt vem som fått de högsta poängen i urvalsprovet. Sökandena väljs för språkbadsundervisningen för årskurserna 1–6, och de ska separat ansöka till årskurs 7, liksom alla andra elever.

Av dem som söker till årskurs 7 förutsätts språkbadsstudier i årskurs 1–6 i Esbo eller på annan ort, och om det finns fler som söker än det finns elevplatser, väljs eleverna genom lottdragning. Alla elever i årskurs 6 som studerat i språkbad garanteras fortsatt språkbadsundervisning i årskurs 7–9, förutsatt att de på ansökningsblanketten har uppgett båda skolor som erbjuder språkbad som alternativ och om det finns tillräckligt många sökande för att bilda en undervisningsgrupp.

Skolor som erbjuder språkbadsundervisning och antalet elever som väljs till undervisningen enligt elevområde:

Tabell 1. Elevplatserna inom den svenska språkbadsundervisningen i årskurserna 1–9 enligt nämndens årliga beslut.

Av dem som sökt till årskurs 1 under läsåren 2022–2023 och 2021–2022 har alla nya skolelever blivit valda till språkbadet. En del av de utvalda barnen kan eventuellt ha deltagit i språkbad från tre års ålder, medan en del inte har haft någon språkbadsbakgrund eller några kunskaper i svenska.

Av dem som sökte till årskurs 7 läsåret 2022–2023 blev en inte vald. Sökanden hade inte deltagit i svensk språkbadsundervisning i Esbo eller på någon annan ort. Av dem som sökte läsåret 2021–2022 blev två inte valda. Av dem hade en inte deltagit i språkbadsundervisning i årskurs 1–6 i Esbo, medan den andra hade gjort det. Den person som tidigare deltagit i språkbad men som inte blev vald hade inte ansökt om plats i båda skolor som erbjuder språkbad i årskurs 7–9. Sökanden har senare valts till språkbadsundervisning.

Förslag om att trygga utbildningsstigen för språkbad så, att barnet eller eleven som börjat i språkbadsverksamhet kan fortsätta i språkbad ända till slutet av den grundläggande utbildningen.

Resultatenheten för finsk småbarnspedagogik och resultatenheten för finsk grundläggande utbildning understöder tanken om en sammanhållen utbildningsstig från förskoleundervisningen till den grundläggande utbildningen. Resultatenheten för finsk grundläggande utbildning och de skolor som erbjuder språkbad anser det dock inte vara

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Sammanlagt
Esboviken										
Espoonlahden koulu							24	24	24	72
Soukan koulu	25	25	25	25	25	25				150
Östra Alberga:										
-										
Mellersta och Norra Esbo										
-										
Västra Alberga										
-										
Mattby-Olars										
Päivänkehrän koulu	25	25	25	25	25	25				150
Hagalund										
Haukilahden koulu							24	24	24	72
Westendipuiston koulu	25	25	25	25	25	25				150
Sammanlagt	75	75	75	75	75	75	48	48	48	594

motiverat att barn som studerar i språkbad skulle ha en på förhand utstakad utbildningsstig, så att deras förskoleenhet definierar den blivande skolan, eller så att man för ett barn skulle fatta ett förvaltningsbeslut som gäller för förskolan samt den grundläggande utbildningen (årskurs 1–9). Det anses inte heller vara motiverat att barn kunde övergå från förskoleundervisningen till språkbad i årskurs 1 utan ett urvalsprov. Med tanke på dessa kan man konstatera följande:

- I Esbo finns inte några i förväg definierade utbildningsstigar från förskoleundervisningen till grundläggande utbildning. Detta innebär att barnets enhet för förskoleundervisning inte definierar hans blivande närskola eller ger barnet förtur till någon viss skola som erbjuder betonad undervisning

- Antalet barn som väljs till den svenska språkbadsutbildningen bestäms varje år i nämnden, vilket innebär att valet av elever sker inom ramen för detta, enligt de gällande kriterierna. Trots att det högsta antalet elever som väljs till utbildningen per skola har hållits på samma nivå från år till år, måste man årligen kunna bedöma hur lokalerna och resurserna i de skolor som erbjuder undervisningen räcker till, samtidigt som man måste ta hänsyn till elevupptagningsområdets behov, till exempel med tanke på de elever som behöver en närskola.

- Den grundläggande utbildningen är mer krävande än förskoleundervisningen. När barnen övergår från förskoleundervisning till grundläggande utbildning övergår förskoleundervisningens lärområden till läroämnena. Skolan som social miljö är också annorlunda än förskolan, eftersom barnet inom den grundläggande utbildningen måste klara sig rätt så självständigt vid övergångar, med uppgifter och i sociala situationer, fungera i en grupp på 25 elever utgående från de vanligaste råden, möta nya situationer och stå ut med den osäkerhet som uppstår i samband med dem. Trots att man på skolnivå kan påverka hur den grundläggande utbildningen genomförs genom pedagogiska lösningar och lärarhandledning, är det ändamålsenligt att utreda om de barn som söker till språkbad har förutsättningar och färdigheter att studera i språkbadsundervisning. Med det urvalsprov som nu används är det möjligt att utreda hur väl barnen behärskar dessa vanliga och bekanta begrepp, hur de förstår anvisningar och hur de kan agera utifrån dem. Att använda urvalsprov som en grund för val av elever är också en praxis som konstaterats vara god på nationell nivå. Denna praxis behandlar alla sökanden likvärdigt, eftersom urvalsprovet och arrangemangen kring det och utvärderingen av de sökande är samma i alla skolor som erbjuder språkbad. Urvalsprovet gör det också möjligt att välja sådana barn som inte har tidigare erfarenhet av språkbad. Urvalsproven ordnas varje år så att alla sökande har förutsättningar att klara av dem enligt sin åldersnivå.

- Vid övergången från de lägre årskurserna till årskurs 7 har det observerats att alla elever som deltar i språkbad i årskurs 6 inte vill fortsätta i språkbad i årskurs 7, utan söker till andra betonade undervisningsalternativ som erbjuds i Esbo eller till närskolan. Till följd av en på förhand fastställd språkbadstig kan undervisningsgruppen i en enskild skola också bli oskäligt liten till elevantalet. Det innebär att genomförandet av undervisningen skulle vara krävande med tanke på skolans resurser och de lokaler som skolan förfogar över skulle vara i oändamålsenligt bruk.

- Alla barn och elever som studerar i språkbad har för närvarande i princip möjlighet att fortsätta med denna undervisning från småbarnspedagogik till slutet av den grundläggande utbildningen, även om beslutet om antagning till språkbad inte fattas för årskurserna 1–9.

Förslag till områdesvis granskning av språkbad och ordnande av språkbad enligt efterfrågan i så många av Esbos storområden som möjligt

Behovet av platser för språkbadsundervisning samt lokaler och resurser som står till förfogande för de enheter och skolor som tillhandahåller undervisningen granskas årligen tillsammans. I det årliga kartläggnings-

och planeringskedet försöker man se till att det finns tillräckligt många platser.

Antalet barn i småbarnspedagogikåldern och förskoleåldern som söker till svensk språkbadsundervisning har förblivit oförändrat under de senaste åren. Bland barnen i småbarnspedagogikåldern är de flesta som söker till språkbad 3–4 år gamla. De sökande är både nya barn som söker till språkbad och barn som redan deltar i språkbad, men vill byta till en annan enhet. Antalet personer som söker från förskoleundervisning till grundläggande utbildning och från årskurs 6 till årskurs 7 har däremot minskat årligen. Det finns inga uppgifter om orsaken till det minskade antalet sökande, men detta kan delvis förklaras av att de skolor som erbjuder undervisning ligger i södra Esbo och således för många familjer inte ligger på ett rimligt avstånd och därför inte i verkligheten är tillgängliga som tjänst. När det gäller elever som övergår till årskurs 7 kan orsaken också vara en önskan att avstå från språkbadsundervisningen och söka till närskolan eller en önskan att söka till annan betnad undervisning (musik, idrott, bildkonst, framställningskonst, informationsteknik osv.)

För närvarande finns det tillräckligt många språkbadsplatser inom förskoleundervisningen och enheterna ligger nära skolor som erbjuder språkbad.

För närvarande finns det tillräckligt många elevplatser inom språkbad i den grundläggande utbildningen och de elever som studerar i årskurserna 1–9 bor huvudsakligen i områden där också de skolor som erbjuder undervisning finns. Elever per elevområde (enligt var de bor):

Elevområde	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Sammanlagt
Esboviken	17	25	24	26	23	17	18	13	16	179
Östra Alberga	0	1	0	1	0	1	0	0	1	4
Mellersta och Norra Esbo	1	0	0	0	1	0	0	1	1	4
Västra Alberga	0	1	1	1	0	0	0	0	0	3
Mattby-Olars	12	24	22	21	21	17	2	8	11	138
Hagalund	22	20	24	16	22	16	12	7	10	149
Sammanlagt	52	71	71	65	67	51	32	29	39	477

Tabell 2. Elever som deltar i språkbad i årskurserna 1–9 (ur Primus-elevdatasystemet 6.3.2023).

För läsåret 2023–2024 har 56 barn sökt till språkbad inom förskoleundervisningen.

Av dem som uppgett språkbad som första alternativ då de ansökt till årskurs 1 läsåret 2023–2024 bor 61/65 i Esbovikens, Mattby-Olars och Hagalunds storområden, liksom 50/52 av dem som sökt till språkbad i årskurs 7, det vill säga i de områden som också de skolor som erbjuder språkbad finns. Elevplatserna inom språkbad räcker till och det finns inget behov av att utöka eller placera elevplatser i andra elevområden. Under kommande läsår avgörs antalet elevplatser och eventuell placering av elevplatserna i andra elevområden årligen i samband med kartläggnings- och planeringsarbetet. Man strävar efter att öka utbudet av språkbad i synnerhet i Norra och Mellersta Esbo. Nya

språkbadsklasser grundas enligt de kriterier som fastställts av nämnden. I detta sammanhang är det möjligt att utreda hur placeringen av skolor som erbjuder språkbad påverkar sökandet till språkbad, till exempel genom att göra en kort enkät till vårdnadshavarna för barn som deltar i småbarnspedagogik och förskoleundervisning. Alternativt kan enkäten göras i samband med granskningen av Esbo stads språkprogram.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 17.4.2023 § 118

Förslag

Direktören för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar för kännedom redogörelsedelen som svar på ledamot Eva-Lena Gästrins m.fl. motion 12.12.2022 om att trygga utbildningsstigen för den svenska språkbadsverksamheten och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Föredragandens ändringar vid mötet har beaktats i protokollet.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Nämnden för fostran och lärande 29.3.2023 § 57

Förslag

Direktören för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden för fostran och lärande ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen om motionen av Eva-Lena Gästrin och 23 andra ledamöter 12.12.2022 om att trygga utbildningsstigen för den svenska språkbadsverksamheten.

Behandling

Beslut

Nämnden för fostran och lärande
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite ruotsinkielisen kielikylpytoiminnan koulupolun turvaaminen Gästrin Eva-Lena ja 23 kaupunginvaltuutettua

För kännedom